

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžr/241/2013
Identifikačné číslo spisu:	2011200147
Dátum vydania rozhodnutia:	14.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:2011200147.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci žalobcov: 1/ Ing. V. Q., narodený XX.XX.XXXX, bytom T., 2/ Ing. P. F., narodený XX.XX.XXXX, bytom O., 3/ Ing. F. F., narodený XX.XX.XXXX, bytom O., 4/ Ing. B. W., narodený XX.XX.XXXX, bytom XXX XX Y. XXX, 5/ Mgr. U. Z., narodená XX.XX.XXXX, bytom K., 6/ Q. W., narodený XX.XX.XXXX, bytom Y., všetci právne zastúpení Mgr. Tomášom Bašticom, advokátom, AK so sídlom Miletičova 1, 821 08 Bratislava, proti žalovanému: Okresný úrad Trnava (predtým Správa katastra Trnava), Kollárova 8, Trnava, za účasti: 1/ Krajská prokuratúra v Trnave, so sídlom Dolné Bašty 1, 917 01 Trnava, 2/ E. W., narodený XX.XX.XXXX, bytom J. 3/ Ing. X. S., narodený XX.XX.XXXX, bytom B., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UP 3/2010 zo dňa 19.01.2011, konajúc o odvolaní účastníka v 1/ rade a žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave, č. k. 14S/16/2011-106 zo dňa 02.05.2013 v spojení s opravným uznesením č. k. 14S/16/2011-155 zo dňa 31.10.2013, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/16/2011-106 zo dňa 2. mája 2013 v spojení s opravným uznesením č. k. 14S/16/2011-155 zo dňa 31. októbra 2013 m e n í tak, že žalobu z a m i e t a .

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) rozhodnutie žalovaného č. UP 3/2010 zo dňa 19.01.2011 v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu č. LS 5/10-01 zo dňa 08.11.2010, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcov a potvrdil prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu o vyhovení protestu prokurátora Pd 139/10-5 zo dňa 25.10.2010, podanému proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu č. V 5449/08 zo dňa 04.09.2008, ktorým bol na základe kúpnej zmluvy povolený vklad vlastníckeho práva v prospech kupujúcich E. W. a Ing. X. S. k nehnuteľnostiam v k.ú. I. zapísaným na LV č. XXXX z dôvodu, že po vykonaní zápisu (na základe protestu prokurátora) bolo zistené, že prevodcovia v kúpnej zmluve neboli vlastníckmi prevádzaných

nehnutelností a nemali oprávnenie s nimi nakladať. Vzhľadom na absolútnu neplatnosť takéhoto právneho úkonu pôsobiace od počiatku prvostupňový správny orgán svoje predchádzajúce rozhodnutie zrušil.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že s prihliadnutím na právnu úpravu § 44 ods. 1 a § 76 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) krajský súd za zisteného skutkového stavu považoval za predčasné vyslovenie právneho záveru v napadnutom rozhodnutí žalovaného, že vzhľadom na zahrnutie predmetných nehnuteľností do súpisu majetkovej podstaty (s poznámkou sporných nárokov iných osôb), nemali prevodcovia oprávnenie s nehnuteľnosťami nakladať, nakoľko toto prešlo na konkurzného správcu. V prípade majetku, u ktorého je sporné, či do súpisu patrí, správca nie je oprávnený na nakladanie s majetkom v celom rozsahu, ale vykonáva len jeho správu do doby, kým súd nerozhodne o jeho vylúčení zo súpisu. Rozhodovanie správneho orgánu o proteste prokurátora bez prihliadnutia na prebiehajúce odvolacie konanie sp. zn. 31Cbi/3/2008 pred Krajským súdom v Bratislave, týkajúce sa zákonnosti vylúčenia nehnuteľností z konkurznej podstaty, tak bolo pochybením. Už v tejto dobe mal správny orgán zvážiť možnosť prerušenia konania o proteste prokurátora, postupom v zmysle § 29 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) Správneho poriadku, nakoľko v súdnom konaní sa rieši otázka podstatná pre záver o dôvodnosti protestu prokurátora, resp. pre záver o obmedzení práv prevodcov ku dňu uzavretia zmluvy o prevode nakladať s jej predmetom, čo bol v konečnom dôsledku dôvod na zrušenie vykonaného zápisu vlastníckeho práva v prospech kupujúcich. Správny orgán teda nepostupoval dôsledne v zmysle § 3 Správneho poriadku, ale bez ďalšieho si osvojil v proteste prokurátora vyslovený záver o výlučnom oprávnení konkurzného správcu nakladať s majetkom zahrnutým do súpisu konkurznej podstaty a z toho vyvodenú absolútnu neplatnosť právneho úkonu (kúpnej zmluvy). Taký zásah do vlastníckych práv účastníkov zmluvného vzťahu, k akému došlo v dôsledku vydania rozhodnutia o proteste prokurátora, nebol ani nevyhnutný, ani dôvodný. Navyše si správny orgán v rozpore so zákonom prisvojil právo rozhodnúť o zmene vlastníctva založeného jeho predchádzajúcim rozhodnutím. Krajský súd nepovažoval za dôvodné tvrdenie vzniku ujmy na právach žalobcov, spočívajúcej v tom, že správny orgán s nimi od počiatku nekonal (najmä v zmysle § 33 ods. 2 Správneho poriadku) ako s účastníkmi správneho konania o proteste prokurátora. Treba poukázať na súvislosť ust. § 24 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) s ust. § 27 ods. 1 písm. c) zákona o prokuratúre, ktorý ako lex specialis vo vzťahu k úprave správneho poriadku stanovuje ako procesné štádium konania o proteste, od ktorého je možné vyžadovať aplikovanie procesnej úpravy správneho poriadku až na moment začatia konania o odvolaní proti rozhodnutiu o proteste prokurátora. K otázke prípustnosti podania protestu prokurátora v konaní o zápise vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy uzavretej dňa 21.08. 2008, t.j. za účinnosti znenia zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv (ďalej len „katastrálny zákon“) obsahujúceho ust. § 31 ods. 6, nepripúšťajúceho podanie opravného prostriedku, za ktorý je v poznámke pod čiarou označený aj protest prokurátora súd považuje za dôvodné rešpektovať ustálenú judikatúru súdov Slovenskej republiky, keď napriek určitej dvojkoľajnosti v právnej úprave (§ 69 Správneho poriadku ho uvádza medzi opravnými prostriedkami, z § 21 ods. 2 písm. a) zákona o prokuratúre vyplýva, že sa jedná o právny prostriedok, ktorým sa vykonáva prokurátorský dozor nad dodržiavaním zákonnosti orgánmi verejnej správy) je považovaná za rozhodujúcu skutočnosť, že sa jedná o výkon dohľadu nad dodržiavaním zákonnosti zo strany štátnej moci a nevylučuje sa jeho použitie v konaniach týkajúcich sa vkladov vlastníckeho práva v období 15.04. 2004 - 31.08. 2009 (katastrálny zákon v znení zák. č. 173/1994 Z. z.). Opačný výklad by bol nelogický aj vzhľadom na skutočnosť, že od 01.09.2009, t.j. nadobudnutia účinnosti zák. č. 304/2009 Z. z. je podanie protestu prokurátora proti rozhodnutiu o vklade prípustné, rovnako ako to bolo v období do 31.12.2001, dokedy bolo vylúčené iba podanie odvolania proti vkladu vlastníckeho práva.

Proti rozsudku krajského súdu podal účastník v 1/ rade odvolanie zo dňa 18.06.2013, ktoré odôvodnil tým, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil. Predávajúci v čase podpisovania kúpnej zmluvy (21.08.2008), a aj v deň podania návrhu na vklad kúpnej zmluvy do katastra nehnuteľností (03.09.2008) vedeli, že nemôžu s týmto majetkom nakladať. Toto obmedzenie platilo pre nich tak, ako pre samotného správcu. O tom, že sporné nehnuteľnosti boli zapísané do súpisu majetku a podliehajú konkurzu vyhlásenému na majetok úpadcu, vedeli predávajúci najmenej dňom 13.05.2008, kedy podali žalobu o

vylúčenie vecí z majetku úpadcu. Predávajúci teda v čase uzatvárania kúpnej zmluvy vedeli, že so spornými nehnuteľnosťami nemôžu nakladať, lebo nie sú ich vlastníkmí. Na rozdiel od predávajúcich, správca konkurznej podstaty vstúpil do vlastníckych práv k sporným nehnuteľnostiam dňom zápisu majetku do súpisu majetkových podstat úpadcu, ktorého právo nakladať s majetkom bolo však obmedzené do dňa rozhodnutia o vylúčení majetku zo súpisu. Keďže predávajúci vykonali právny úkon - uzavretie kúpnej zmluvy v čase, keď s majetkom mali obmedzenie nakladať nielen oni, ale aj správca, ale navyše neboli vlastníkmí tohto majetku, čiže nemali oprávnenie vec držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním v medziach zákona, tak ako to predpokladá ust. § 123 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), vykonaný právny úkon - kúpna zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom. Pretože tento právny úkon odporoval zákonu, mal správny orgán v zmysle ust. § 31 katastrálneho zákona povinnosť zmluvu preskúmať z hľadiska, či je prevodca oprávnený nakladať s nehnuteľnosťami. Pretože podmienky na vklad neboli splnené, správne správny orgán na základe protestu prokurátora vklad zrušil. Navrhol preto odvolaciemu súdu, aby rozsudok krajského súdu zmenil a žalobu zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podal taktiež žalovaný odvolanie zo dňa 19.06.2013 doplnené o podanie zo dňa 06.08.2013 dôvodiac, že správny orgán v predmetnom prípade nemal dôvod, aby prihliadal na výsledok prebiehajúceho odvolacieho konania na súde sp. zn. 31Cbi/3/2008/, nakoľko ani v prípade, ak by bolo v prebiehajúcom odvolacom konaní preukázané, že dotknuté nehnuteľnosti nemajú patriť do konkurznej podstaty a správca ich do konkurznej podstaty zaradil neoprávnené, nič to nezmení na skutočnosti, že rozhodnutie č. V 5449/2008 bolo dňa 04.09.2008 vydané v rozpore so zákonom, keďže oprávnenie prevodcu nakladať bolo podľa ust. § 76 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z. z. v čase povolenia vkladu obmedzené, čiže rozhodnutie o povolení vkladu bolo vydané v rozpore s ust. § 31 ods. 1 katastrálneho zákona. Ani samotné rozhodnutie súdu, že dotknuté nehnuteľnosti nemajú patriť do konkurznej podstaty nekonvaliduje právny stav v čase vydania rozhodnutia č. V 5449/2008. V prípade, ak bude rozhodnutie č. V 5449/2008 zo dňa 04.09.2008 právoplatne zrušené, samotné konanie o vklade bude opäť otvorené a správny orgán bude opäť pokračovať v konaní a ak ešte bude stále prebiehať konanie sp. zn. 31Cbi/3/2008, správny orgán preruší konanie podľa ust. § 31 a písm. a) katastrálneho zákona. Ak by súd v predmetnom konaní rozhodol, že dotknuté nehnuteľnosti boli zaradené do konkurznej podstaty neoprávnené vklad môže byť v obnovenom konaní opäť povolený, lebo zákonné obmedzenie podľa § 76 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z. z. už nebude existovať. Kúpna zmluva, ktorá bola obsahom vkladu č. V 5449/2008 bola povolená 04.09.2008 v rozpore so zákonom a správny orgán pri rozhodovaní o proteste prokurátora musel jej zákonnosť posudzovať k dátumu toho rozhodnutia. V odôvodnení predmetného rozsudku je uvedený: „že správca konkurznej podstaty je oprávnený na nakladanie s majetkom nie v celom rozsahu“, tento dôvod však v žiadnom prípade neznamena, že v tomto čase môže platne nakladať vlastník nehnuteľnosti a práve táto skutočnosť bola dôvodom vydania rozhodnutia o vyhovení protestu prokurátora. Čo sa týka odkazu na rozsudok EŠLP vo veci Válová a spol., v predmetnom prípade správny orgán nepovoľoval obnovu konania, ale rozhodoval o proteste prokurátora, čiže nemohol zvažovať, či konať bude alebo nebude. V prípade, ak sú naplnené zákonné podmienky na zrušenie rozhodnutia o povolení vkladu, správny orgán nemá možnosť hodnotiť skutkovú situáciu s ohľadom na následky tohto rozhodnutia pre účastníkov konania. Rozhodujúca tu je zákonnosť alebo nezákonnosť napadnutého rozhodnutia č. V 5449/2008. Navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu zamietal.

Účastníci v 2/ a 3/ rade vo svojom podaní zo dňa 25.07.2013 označenom ako „stanovisko k odvolaniam“ uviedli, že ako kupujúci, pri kúpe nehnuteľností neboli nikým informovaní, že tieto nehnuteľnosti majú byť alebo sú zapísané v zozname majetku úpadcu TAZ š. p., a že je daný zákaz jej vlastníkom previesť ich vlastnícke práva, alebo že predmetné nehnuteľnosti sú predmetom akéhokoľvek súdneho konania spochybňujúceho vlastníctvo predávajúcich. Poznamenali, že pre kupujúcich sú takéto informácie prakticky nedostupné, ak ich úmyselne alebo neúmyselne neposkytnú predávajúci, nakoľko tento stav obmedzujúci vlastníctvo predávajúcich nebol žiadnym spôsobom zaznačený na príslušnom LV. Navrhli odvolaciemu súdu, aby rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Žalobcovia vo svojom vyjadrení zo dňa 28.08.2013 k odvolaniu účastníka v 1/ rade uviedli, že odmietajú

nesprávne tvrdenie uvedené v odvolaní, že v čase uzatvárania kúpnej zmluvy neboli vlastníckmi dotknutých nehnuteľností. Takéto tvrdenie nemá oporu v zákone (§ 44 ods. 1 a § 76 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z. z.). V čase, keď správny orgán vo vkladovom konaní V 5449/08 rozhodoval o návrhu na vklad, boli vlastníckmi prevádzaných nehnuteľností, boli tiež oprávnení s nimi nakladať a boli teda oprávnení využívať všetky vlastnícke práva, ktoré tvoria jeho obsah. Správne konanie ako aj ostatné druhy administratívneho procesu sú zásadne ovládané zásadou materiálnej pravdy. Rozhodnutie správneho orgánu musí v súlade s ust. § 46 správneho poriadku vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci. Správny orgán je v zmysle citovaného zákonného ustanovenia povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Správny orgán a ani žalovaný v konaní o proteste prokurátora nemali a nemohli posudzovať platnosť, resp. neplatnosť kúpnej zmluvy, ale v prvom rade bolo potrebné, aby vychádzali pri svojom rozhodnutí z prezumpcie platnosti zmluvy a vyčkali do právoplatnosti rozhodnutia súdu, a preto mali konanie o proteste prokurátora podľa § 29 ods. 1 Správneho poriadku prerušiť a vyčkať do právoplatnosti rozhodnutia súdu. Primárnym a rozhodujúcim bude posúdenie dôvodnosti postupu správcu konkurznej podstaty úpadcu Trnavské automobilové závody, š.p. o ktorom prebieha súdne konanie. V tomto konaní, ktoré sa vedie na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 31Cbi/3/2008 sa domáhajú vylúčenia vecí/nehnuteľností zo všeobecnej podstaty úpadcu Trnavské automobilové závody, š.p. z dôvodu, že takýto postup správcu konkurznej podstaty bol nezákonný. O tom, že postup konkurzného správcu bol nedôvodný a nezákonný svedčí aj najnovší vývoj vo veci, ktorým je rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave z 24. apríla 2013 č. k.: 3CoKR/1/2011-482, ktorým odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Poukazujú aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 SŽ 84/99, podľa ktorého: „Rozhodovať o zániku vlastníckeho práva zapísaného do katastra nehnuteľností podľa katastrálneho zákona prináleží len súdu. Treba rešpektovať zásadu nezrušiteľnosti vlastníctva, ktorú garantuje Ústava. Vlastnícke právo, jeho vznik, zmena alebo zánik, jeho obsah a výkon patrí do oblasti súkromného práva. Zákonodarcu vyslovene neupravil oprávnenie orgánu štátnej správy zrušiť rozhodnutie o povolení vkladu a tým aj účinky tohto aktu. Zrušenie rozhodnutia o povolení vkladu nie je len procesným rozhodnutím, ale aj rozhodnutím, ktorým sa správny orgán dotýka vlastníckeho práva nadobúdateľa, ktoré vzniklo vkladom do katastra.“ Protest prokurátora, ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nebol aplikovaný v súlade so zákonom a na základe ktorého bolo vydané nezákonné rozhodnutie, ktorého následkom môže byť odňatie vlastníckeho práva, je napokon podľa štrasburskej judikatúry (napr. rozsudok ESĽP z 01.09.2004, č. 44925/98 vo veci Valová, Slezák a Slezák vs. Slovensko) nepripustným zásahom do základných ľudských práv. Navrhli preto najvyššiemu súdu, aby rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Žalobcovia vo svojom vyjadrení zo dňa 06.09.2013 k odvolaniu žalovaného uviedli, že v samotnom odvolaní žalovaného je rozpor vychádzajúci z nesprávnych právnych záverov žalovaného. Žalovaný na jednej strane argumentuje tým, že správny orgán nemal dôvod, aby prihliadal na výsledok prebiehajúceho konania, ktoré sa vedie na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 31Cbi/3/2008, nakoľko ani v prípade, ak by bolo v tomto konaní preukázané, že dotknuté nehnuteľnosti nemajú patriť do konkurznej podstaty a správca ich do konkurznej podstaty zaradil neoprávnene, nič to nezmení na skutočnosti, že rozhodnutie č. V 5449/2008 bolo dňa 04.09.2008 vydané v rozpore so zákonom, keďže oprávnenie prevodcu nakladať bolo podľa § 76 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z. z. v čase povolenia vkladu obmedzené. Na druhej strane však žalovaný argumentuje tým, že ak by súd v predmetnom konaní rozhodol, že predmetné nehnuteľnosti boli zaradené do konkurznej podstaty neoprávnene vklad môže byť v obnovenom konaní opäť povolený, a to na základe kúpnej zmluvy zo dňa 21.08.2008. Žalovaný svojou argumentáciou sám potvrdzuje potrebu vyriešenia prejudiciálnej otázky, nakoľko až po jej vyriešení bude postup a rozhodnutie správneho orgánu v súlade so zákonom. Žalobcovia sa pridriavajú svojho petitu uvedeného vo vyjadrení zo dňa 28.08.2013.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 211 a nasl. O.s.p.) a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniam účastníka v 1/ rade a žalovaného je potrebné priznať úspech. Podľa § 250ja ods. 2 O.s.p. odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom. Na

prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak vykonáva dokazovanie. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že krajský súd verejne prerokoval vec a verejne vyhlásil rozhodnutie dňa 02.05.2013. Odvolací súd nepovažoval za potrebné na prejednanie veci nariadovať pojednávanie a takýto postup nebol v rozpore s verejným záujmom. Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený 14.01.2015 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

S účinnosťou od 1. októbra 2013 boli v zmysle § 8 písm. e) zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov zrušené správy katastra a podľa § 9 ods. 4 cit. zákona ich pôsobnosť ustanovená osobitnými predpismi prechádza na okresný úrad. Do postavenia Správy katastra Trnava tak nastúpil z titulu zákonných zmien Okresný úrad Trnava. Pod všeobecným označením žalovaný je potom nutné rozumieť tak pôvodný správny orgán, ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Súd v správnom súdnictve preskúma rozhodnutia a postupy orgánov verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe. Rozsahom tvrdení uvedených v žalobe je súd viazaný.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p., podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 31 ods. 1 prvá veta katastrálneho zákona, okresný úrad preskúma zmluvu z hľadiska, či obsahuje podstatné náležitosti zmluvy, či je úkon urobený v predpísanej forme, či je prevodca oprávnený nakladať s nehnuteľnosťou, či sú prejavy vôle dostatočne určité a zrozumiteľné, či zmluvná voľnosť alebo právo nakladať s nehnuteľnosťou nie sú obmedzené, či zmluva neodporuje zákonu, či zákon neobchádza a či sa neprieči dobrým mravom.

Podľa § 31 ods. 3 katastrálneho zákona, ak sú podmienky na vklad splnené, okresný úrad vklad povolí; inak návrh zamietne.

Podľa § 44 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, oprávnenie úpadcu nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu a oprávnenie konať za úpadcu vo veciach týkajúcich sa tohto majetku, vyhlásením konkurzu prechádza na správcu; správca pritom koná v mene a na účet úpadcu.

Podľa § 67 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, konkurzu podlieha: a) majetok, ktorý patril úpadcovi v čase vyhlásenia konkurzu; b) majetok, ktorý úpadca nadobudol počas konkurzu; c) majetok, ktorý zabezpečuje úpadcove záväzky; d) iný majetok, ak to ustanovuje tento zákon.

Podľa § 76 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, súpis majetku podstat (ďalej len "súpis") je listina oprávňujúca správcu speňažiť spísaný majetok. Súpis vyhotovuje správca podľa zoznamu majetku predloženého úpadcom, informácií od úpadcu a iných osôb, ako aj vlastných zistení a šetrení. Súpis správca vyhotovuje osobitne pre všeobecnú podstatu a osobitne pre každú oddelenú podstatu; pre posúdenie, či majetok tvorí oddelenú podstatu, sú rozhodujúce údaje uvedené v prihláške zabezpečenej pohľadávky až do márneho uplynutia lehoty na podanie návrhu na určenie pohľadávky, späťvzatia návrhu na určenie pohľadávky alebo rozhodnutia súdu o určení pohľadávky. Len čo je majetok zapísaný do súpisu, iná osoba ako správca nesmie majetok previesť, dlhodobo prenajať, zriadiť na ňom právo k cudzej veci alebo inak zmenšiť jeho hodnotu alebo likviditu.

Podľa § 78 ods. 1 veta prvá, druhá a tretia zákona o konkurze a reštrukturalizácii, do súpisu správca zapisuje aj majetok, ktorého zahrnutie do všeobecnej podstaty alebo oddelenej podstaty je sporné. Ak je sporné, či majetok patrí do podstaty, zapíše sa do súpisu podstaty s poznámkou o nárokoch uplatnených

inými osobami alebo s poznámkou o iných dôvodoch, ktoré spochybňujú zaradenie majetku do súpisu. Pri spornom zápise správca v súpise poznamená dôvody sporného zápisu a uvedie osobu, v ktorej prospech pochybnosti sporného zápisu svedčia.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 22 ods. 1 písm. c) zákona o prokuratúre, prokurátor je oprávnený podať protest proti rozhodnutiu, ktorými bol porušený zákon alebo iný všeobecne záväzný právny predpis.

Z obsahu predloženého súdneho spisu, ktorého súčasťou je administratívny spis žalovaného, najvyšší súd zistil, že na základe návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v zrýchlennom katastrálnom konaní podaného dňa 03.09.2008 predávajúcimi Ing. V. Q., Ing. P. F., Ing. F. F., Ing. B. W., B. W. a kupujúcimi E. W. a Ing. X. S. bol vykonaný na základe predloženej kúpnej zmluvy zo dňa 21.08.2008 vklad vlastníckeho práva k jednotlivým identifikovaným nehnuteľnostiam v k. ú. I. zapísaným na LV č. XXXX, ku ktorým bolo vlastníctvo bez akýchkoľvek obmedzujúcich poznámok zapísané na predávajúcich. Vklad vlastníckeho práva v prospech kupujúcich bol povolený pod č. V 5449/08 dňa 04.09.2008.

Konkurz na majetok úpadcu Trnavské automobilové závody, š.p. v likvidácii bol Okresným súdom v Trnave vyhlásený dňa 12.09.2007, za konkurzného správcu bol určený Mgr. Peter Ondreička. Nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom vyššie uvedeného vkladového konania boli zaradené do súpisu majetkových podstát dňa 06.12.2007. Dňa 12.12.2007 bol odvolaný konkurzný správca Mgr. Peter Ondreička a bol vymenovaný nový konkurzný správca Mgr. Ing. Pavol Korytár. Dňa 20.09.2010 podal Mgr. Ing. Pavol Korytár - správca úpadcu Trnavské automobilové závody, š.p. v konkurze návrh na zápis obmedzujúcej poznámky k nehnuteľnostiam v zmysle vyššie uvedeného vkladu z dôvodu, že tieto nehnuteľnosti boli zaradené v zmysle § 78 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z. z. do súpisu majetku podliehajúceho konkurzu z dôvodu absolútnej neplatnosti prevodov/prechodov vlastníckeho práva na predávajúcich. Poukázal na rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 31Cbi/3/2008-400 zo dňa 31.05.2010, ktorým bola zamietnutá žaloba predávajúcich ako domnelých vlastníkov na vylúčenie veci z konkurznej podstaty, v dôsledku čoho je prevod vlastníctva na kupujúcich absolútne neplatným právnym úkonom.

Dňa 29.10.2010 Okresná prokuratúra Trnava podala protest prokurátora proti zápisu vlastníckeho práva vykonaného pod č. V 5449/08 s poukazom na ust. § 31 katastrálneho zákona a § 67, § 44 a § 76 zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii. Zdôraznila skutočnosť, že vzhľadom na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka Trnavské automobilové závody, š. p. v likvidácii dňa 12.09.2007 boli predmetné nehnuteľnosti zapísané do súpisu majetku so spornou poznámkou v prospech tretích osôb (žalobcov), ktoré podali žalobu o vylúčenie nehnuteľností z konkurznej podstaty dňa 13.05.2008. Už v čase uzavretia kúpnej zmluvy však vzhľadom na úpravu konkurzného zákona nemali dispozičné právo k týmto nehnuteľnostiam, vyhlásenie konkurzu malo byť poznamenané na príslušnom LV č. XXXX (§ 38 a § 39 katastrálneho zákona), a preto nemal byť namietaný vklad vôbec povolený.

Na základe podaného protestu bolo vydané prvostupňové rozhodnutie Správy katastra Trnava č. LS 5/10-01 zo dňa 08.11. 2010, ktorým bolo protestu vyhovené a rozhodnutie o povolení vkladu č. V 5449/08 zo dňa 04.09.2008 bolo zrušené. Žalovaný v odvolacom konaní vydal napadnuté rozhodnutie č. UP 3/2010 zo dňa 19.01.2011, ktorým odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil.

Predmetom prvostupňového ako aj odvolacieho súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne a posúdenie otázky, či žalobcovia boli oprávnení disponovať dotknutými nehnuteľnosťami (napr. previesť vlastnícke právo na tretie osoby na základe odplatného dvojstranného právneho úkonu), teda či kúpna zmluva uzatvorená medzi žalobcami a účastníkmi konania v 2/ a 3/ rade je absolútne neplatným právnym úkonom, a či mal žalovaný ako aj správny orgán zvážiť možnosť prerušiť konanie o proteste prokurátora postupom podľa § 29 zákona č. 71/1967 Zb. Správneho poriadku nakoľko v súdnom konaní (sp. zn. 31Cbi/3/2008) sa rieši otázka, či dotknuté nehnuteľnosti majú patriť do konkurznej podstaty, resp. či správca ich do konkurznej podstaty zaradil oprávnene.

Z ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii vyplýva, že vyhlásením konkurzu oprávnenie

úpadcu nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu a oprávnenie konať za úpadcu vo veciach týkajúcich sa tohto majetku prechádza na správcu. Na to, aby mohol správca pristúpiť k speňaženiu majetku podliehajúceho konkurzu, musí takýto majetok najprv spísať. Súpis majetku podstat je listina oprávňujúca správcu speňažiť spísaný majetok. Do súpisu je správca oprávnený zapísať aj majetok, ktorého zahrnutie do všeobecnej podstaty alebo oddelenej podstaty je sporné. Ak je sporné, či majetok patrí do podstaty, zapíše sa takýto majetok do súpisu podstaty s poznámkou o nárokoch uplatnených inými osobami. Len čo je majetok zapísaný do súpisu, iná osoba ako správca nesmie majetok previesť, dlhodobo prenajať, zriadiť na ňom právo k cudzej veci alebo inak zmenšiť jeho hodnotu alebo likviditu. Z týchto zákonných ustanovení je možné vyvodiť záver, že do súpisu majetku podstat môže správca zapísať aj majetok, ktorého vlastnícke právo je sporné (t. z. že takýto majetok nemusí byť vlastníctvom úpadcu). Ak už bol takýto majetok zapísaný do súpisu majetku podstat, iná osoba (to znamená, že po materiálnej stránke to môže byť aj vlastník veci) nie je oprávnená s touto vecou (majetkom) disponovať. Akýkoľvek úkon, ktorý smeruje k porušeniu alebo obchádzaniu ustanovenia § 78 ods. 1 posledná veta zákona o konkurze a reštrukturalizácii znamená podľa § 39 Občianskeho zákonníka absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Najvyšší súd je toho názoru, že žalobcovia ako domnelí vlastníci mali odo dňa 06.12.2007 obmedzené právo disponovať s majetkom, pretože týmto dňom bol tento majetok spísaný do súpisu majetku podstat s poznámkou. Aj napriek chybe správcu, ktorý takúto skutočnosť nepoznamenal do katastra nehnuteľností, je nepochybné, že žalobcovia si boli vedomí tejto skutočnosti, pretože dňa 13.05.2008 sa návrhom došlým okresnému súdu domáhali vylúčenia nehnuteľností zo súpisu majetku podstat. Vzhľadom k týmto okolnostiam dňa 21.08.2008 žalobcovia (predávajúci) uzatvorili s účastníkmi v 2/ a 3/ rade (kupujúci) kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bol prevod vlastníckeho práva k spísaným nehnuteľnostiam na kupujúcich. Na rozdiel od predávajúcich, správca konkurznej podstaty vstúpil do vlastníckych práv k sporným nehnuteľnostiam dňom zápisu majetku do súpisu majetkových podstat úpadcu, ktorého právo nakladať s majetkom bolo však obmedzené do dňa právoplatnosti rozhodnutia o vylúčení majetku zo súpisu. Keďže žalobcovia (predávajúci) vykonali právny úkon v čase, keď s majetkom mali obmedzenie nakladať, a to nie len oni, ale aj správca, vykonaný právny úkon je absolútne neplatným právnym úkonom. Najvyšší súd preto po preskúmaní rozhodnutia žalovaného, ako aj rozhodnutia správneho orgánu o vyhovení protestu prokurátora a zrušení svojho predchádzajúceho rozhodnutia o povolení vkladu, a postupu, ktorý vydaným rozhodnutiam predchádzal, dospel k záveru, že rozhodnutie a postup žalovaného a správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom. Správny orgán mal v pôvodnom konaní zmluvu podľa § 31 ods. 1 katastrálneho zákona preskúmať najmä z hľadiska, či prevodca je oprávnený s nehnuteľnosťou nakladať, či zmluva neodporuje zákonu alebo zákon neobchádza. Po podanom proteste prokurátora, ktorý smeroval proti nezákonnému rozhodnutiu správneho orgánu, tento tomuto protestu vyhovel a svoje pôvodne rozhodnutie zrušil.

Čo sa týka námietky žalobcov uvedenej vo vyjadrení k odvolaniu týkajúcej sa povinnosti správneho orgánu prerušiť konanie o proteste prokurátora vzhľadom k tomu, že v súdnom konaní sa rieši otázka dôležitá pre rozhodnutie správneho orgánu, najvyšší súd je toho názoru, že nebolo dôvodné prerušiť konanie o proteste prokurátora, vyčkať a prihliadnuť na rozhodnutie konkurzného súdu, ktorým by vylúčil/ nevylúčil dotknuté nehnuteľnosti z konkurznej podstaty, a tým určil aj vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam, pretože takéto rozhodnutie konkurzného súdu aj tak nezmení nič na skutočnosti, že rozhodnutie správneho orgánu o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností nebolo vydané v súlade so zákonom z dôvodu, že správny orgán v zmysle § 31 ods. 1 katastrálneho zákona nepreskúmal kúpnu zmluvu z požadovaného hľadiska. Treba tiež dodať, že rozhodovanie konkurzného súdu sa netýka otázky, či boli nehnuteľnosti súčasťou súpisu (v takom prípade by išlo o podstatnú otázku pre rozhodnutie správneho orgánu), ale otázky, či ich správca zahrnul do súpisu oprávnene, teda či ich konkurzný súd vylúči zo súpisu. Najvyšší súd súhlasí s názorom žalovaného, že rozhodnutie konkurzného súdu, ktorým nevylúči dotknuté nehnuteľnosti z konkurznej podstaty nekonvaliduje právny stav v čase vydania rozhodnutia o povolení vkladu. Taktiež sa stotožnil s navrhovaným postupom, že v prípade, ak bude rozhodnutie o povolení vkladu právoplatne zrušené, samotné konanie o vklade bude opäť otvorené a správny orgán bude opäť pokračovať v konaní a ak ešte bude prebiehať súdne konanie sp. zn. 31Cbi/3/2008, správny orgán preruší konanie podľa ust. 31a písm. a) katastrálneho zákona, pričom v prípade, ak by konkurzný súd rozhodol, že dotknuté nehnuteľnosti boli do súpisu zaradené neoprávnene, môže byť vklad (účinky návrhu ostávajú zachované) v obnovenom konaní opäť povolený,

lebo zákonné obmedzenie podľa § 76 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii už nebude existovať.

Najvyšší súd sa stotožnil s názorom krajského súdu v otázke, že podanie protestu prokurátora v konaní o zápise vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy uzavretej dňa 21.08.2008, t. j. za účinnosti znenia katastrálneho zákona obsahujúceho ustanovenie § 31 ods. 6, nepripúšťajúceho podanie oprávneho prostriedku, za ktorý je v poznámke pod čiarou označený aj protest prokurátora, je potrebné chápať aj napriek dvojkoľajnosti tohto inštitútu v právnej úprave ako právny prostriedok prokurátorského dozoru nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy hmotnoprávne upraveným v zákone č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre. Ide teda o výkon dohľadu nad dodržiavaním zákonnosti zo strany štátnej moci a nevylučuje sa jeho použitie v konaniach týkajúcich sa vkladov vlastníckeho práva v období od 15.04.2004 do 31.08.2009. Len pre doplnenie najvyšší súd uvádza, že podľa ustálenej judikatúry poznámka pod čiarou nemá normatívny charakter a slúži len na spresnenie výkladu ustanovenia zákona (Rozsudok NS SR sp. zn. 9Sžso/8/2009 z 24.02.2010).

Taktiež najvyšší súd súhlasí s krajským súdom ohľadom absencie účasti žalcov v konaní o proteste prokurátora, že konanie o proteste prokurátora je osobitné konanie, v ktorom sa rozhoduje, či rozhodnutím bol porušený zákon, pričom na toto konanie sa primerane vzťahujú ustanovenia Správneho poriadku. Nevzniká preto právny vzťah medzi správnym orgánom a účastníkom správneho konania, ale nanajvýš právny vzťah medzi prokurátorom a správnym orgánom. Účastníkom správneho konania (žalcem) je potom daná možnosť sa vyjadriť proti rozhodnutiu o proteste prokurátora v odvolacom konaní, na ktoré sa v celosti vzťahujú ustanovenia Správneho poriadku.

Čo sa týka vyjadrenia účastníkov v 2/ a 3/ rade, tak najvyšší súd poznamenáva, že rozhodnutím súdu v správnom súdnictve nemôžu byť v žiadnom prípade dotknutí na svojich právach a právom chránených záujmoch, pretože správny súd posudzuje len otázku zákonnosti rozhodnutí a postupov správnych orgánov, pričom najvyšší súd sa nestotožnil s názorom krajského súdu v otázke zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného o proteste prokurátora. Podľa najvyššieho súdu konal žalovaný ako aj prvostupňový správny orgán v súlade so zákonom, keď vyhovel protestu prokurátora a zrušil svoje pôvodné rozhodnutie. Nad rámec preskúmania na záver dodáva, že v prípade, ak účastníci v 2/ a 3/ rade neodstúpia o kúpnej zmluvy zo dňa 21.08.2008 a konkurzný súd v konaní sp. zn. 31Cbi/3/2008 vylúči majetok zo súpisu majetku, správny orgán opätovne rozhodne o návrhu na vklad, pričom už uvedenému rozhodovaniu nebude brániť ustanovenie § 76 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

S poukazom na uvedené najvyšší súd podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 220 O.s.p. napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zmenil tak, že žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Odvolací súd rozhodol o trovách konania podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 246c ods.1 a § 224 ods. 1 a 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, keďže žalcovia v konaní nemali úspech a žalovaný nemá na ich náhradu zákonný nárok ani v prípade úspechu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.